

Irány vidék – Építészeti kezdeményezések a falvak vonzóvá tételéért

Béke, jó levegő, idilli környezet, kedves szomszédok, biztonság. Mindez jellemzi a legtöbb kis magyar falut, a lakók száma mégis évről évre csökken. Számos kezdeményezés irányul arra, hogy ez a trend megváltozzon, és növekedjen a kis települések népességvonzó és megtartó ereje. Beruházások, munkahelyteremtés vagy épp a Magyar falvak program, melynek keretében az ötezer lakosúnál kisebb településeken növekszik a családi otthonteremtési kedvezmény. Sokat számít építkezéskor az épület milyensége is, hiszen szintén kedvezmény jár a tájegységbe illeszkedő építkezések után. Egy fiatal építészhallgató, Senánszky Zsófia hasonló szellemben alkot. Az OtthonDesign Ősz pályázatának díjazottja terveiben ötvözi a kortárs és a népi építészet és design elemeit, így hozva létre múlt, jelen és jövő izgalmas ötvözetét. A fiatal tervezőt pályamunkájáról, terveiről, elképzeléseiről kérdeztük.

Miért döntöttél a vidéki helyszín mellett?

Én magam is borsodi vagyok, és főleg gyerekkoromban, de most is sokat kirándulok a környéken, látom a falvakat. A pályázati kiírást olvasva, elsőre az jutott eszembe, hogy ezeket a településeket milyen szép környezetbe építették és mégis hogy elhanyagolódnak. Érdekesnek tartottam elgondolkodni azon, hogyan lehetne ezt megállítani, esetleg újra vonzóvá tenni, hogy egyáltalán érdemes-e, és hogy milyen kontextusban lehet erről beszélni a mai világban.

A pályázatában foglaltak szerint számodra fontos kérdés a falvak elnéptelenedése. Miért? Mit gondolsz erről a jelenségről?

Ma már természetes az urbanizáció folyamata, mindenki a nagy városokba költözik, és a falvak egyre inkább lakosok nélkül maradnak. Emellett néha-néha lehet hallani kezdeményezésekről is amelyek éppen a vidékre való kivonulásról szólnak. A falvak szerepe a világban mára teljesen megváltozott, és ez érdekes helyzeteket tud eredményezni. Érdekes volt azon gondolkodni, hogy egy régi életmód szerint kialakított helyzetbe hogyan és milyen típusú mai eszméket lehetséges telepíteni. Erre megoldást talán csak tapasztalat útján tudunk találni.

A tervezéskor mik voltak a legfontosabb szempontok, melyeket szem előtt tartottál?

Fontosnak tartottam a ház építészeti múltjának megőrzését és próbáltam megérteni, hogy az idő múlásával járó beavatkozások hogyan hatottak a ház életére. Ezt szem előtt tartva a fenntarthatóság és a kortárs gondolkodásmód szerint próbáltam az épületet átalakítani.

Mi alapján választottad ki a felhasznált anyagokat?

A meglévő épület a helyi anyagok felhasználásával épült, a házat elsősorban a bazalt és a fa jellemzi, a tervemben ezt vittem tovább. Az erdős, hegyvidéki környezetnek köszönhetően adódott ez az anyaghasználat, mely a hely szellemévé vált.

Miért döntöttél a pályamunkádban felhasznált termékek mellett? Mi volt az, ami meggyőzött mondjuk a Budatech hőszivattyúja, vagy a Hörmann garázkapuja mellett?

A korszerűség és a fenntarthatóság fontos szempont volt a tervezésnél, ami a választott termékekre jellemző. Emellett a széleskörű választék lehetőséget ad a legkülönbébb helyzetekhez való idomulásra, jól illeszkednek különféle helyzetekben, így bátran használhattam a népi építészeti elemek mellett is a korszerű gyártmányaikat.

Miért volt számodra fontos a helyi népi építészet beemelése? Mi jellemzi ezt a stílust?

A tervezést a meglévő épület megismerésével kezdtem, ehhez hozzá tartozik a környezet, a hely, ahova épült és maga a kor építészete.

A falut szalagtelkes, fűrészfogas beépítés jellemzi. Az épületei az északi háztípushoz tartoznak, hosszúház, szoba–pítvar, pítvaros konyha–kamra–istálló kialakítással. Kontyolt tetőfedést használtak. A magyar népi építészetre jellemzően itt is tornácos kialakítással találkozhatunk, mely egy fedett-nyitott teret eredményez a bejárat előtt és teret ad a megérkezés örömeinek.

A népi építészet jellemzői mennyire összeegyeztethetők a modern építészet értékeivel (pl. a passzív házak kialakításával)? Vannak olyan jegyek a tradicionális népi építészetben, amelyek ma is megállják a helyüket?

A népi építészeti előképek érdekes alapot tudnak adni egy kortárs épületnek, ebből tanulva, az archetípusokat felhasználva lehet valami izgalmasat létrehozni. Mindig fontos maga a hely, ahova a ház épül. A tornácos kialakítás jellemző a népi építészetünkre, mely energetikai szempontból jó megoldást ad, tömör, túllógó árnyékoló szerkezetként működik. Mindezek mellett a ház szíve a családi tűzhely, a kályha is megújuló energiaforrás, mivel biomasszával működik.

Melyek a kortárs építészet legfontosabb elemei? Mik a legfontosabb támpontok?

Számomra fontos, hogy legyen egy fő gondolatszál, amihez tervezés során vissza-vissza térhetünk, akár önellenőrzésképpen is. Egy épület tervezésénél mindig a korabeli eszméket követve lehet csak tervezni az elmúlt dolgok tanulságai alapján.

HÖRMANN